

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym

Przewodniczący: SSO Iwona Podwójniak

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Iwona Bartel

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. N.

przeciwko M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1)

o zadośćuczynienie, odszkodowanie, rentę i ustalenie odpowiedzialności na przyszłość

1. zasądza solidarnie od pozwanych M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1) na rzecz powoda J. N. kwotę 180 000,00 (sto osiemdziesiąt tysięcy) złotych z tytułu zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 30 000,00 (trzydzieści tysięcy) złotych w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 150 000,00 (sto pięćdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 29 lipca 2016 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza solidarnie od pozwanych M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1) na rzecz powoda J. N. z tytułu odszkodowania kwotę 480,00 (czterysta osiemdziesiąt) złotych z ustawowymi odsetkami w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty;

3. zasądza solidarnie od pozwanych M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1) na rzecz powoda J. N. z tytułu skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby z tytułu kosztów leczenia za okres od 1 lipca 2012 roku do 30 września 2013 roku do kwotę 900,00 (dziewięćset) złotych;

4. zasądza solidarnie od pozwanych M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1) na rzecz powoda J. N. z tytułu renty na zwiększone potrzeby z tytułu kosztów leczenia kwotę 60,00 (sześćdziesiąt) złotych miesięcznie, poczynając od dnia 1 października 2013 roku i na przyszłość płatną do dnia 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, przy czym co do renty za miesiąc październik 2013 roku wobec M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) – z ustawowymi odsetkami od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) co do rat za miesiące: październik 2013, listopad 2013 roku, grudzień 2013 roku oraz styczeń 2014 roku – z ustawowymi odsetkami od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty;

5. zasądza solidarnie od pozwanych M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1) na rzecz powoda J. N. tytułem renty na zwiększone potrzeby z tytułu kosztów pomocy dla powoda ze strony osoby drugiej kwotę 600,00 (sześćset) złotych miesięcznie, poczynając od 1 października 2013 roku i na przyszłość płatną do dnia 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, przy czym co do rat renty wymagalnych do dnia 28 lipca 2016 roku – z ustawowymi odsetkami od dnia 29 lipca 2016 roku do dnia zapłaty;

6. zasądza solidarnie od pozwanych M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1) na rzecz powoda J. N. tytułem renty wyrównawczej z tytułu utraty całkowitej zdolności do pracy:

- za miesiąc styczeń 2013 roku kwotę 1 024,47 (jeden tysiąc dwadzieścia cztery 47/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc luty 2013 roku kwotę 1 130,47 (jeden tysiąc sto trzydzieści 47/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc marzec 2013 roku kwotę 952,05 (dziewięćset pięćdziesiąt dwa 5/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc kwiecień 2013 roku kwotę 990,07 (dziewięćset dziewięćdziesiąt 7/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc maj 2013 roku kwotę 952,05 (dziewięćset pięćdziesiąt dwa 5/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc czerwiec 2013 roku kwotę 990,07 (dziewięćset dziewięćdziesiąt 7/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do pozwanego W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc lipiec 2013 roku kwotę 952,05 (dziewięćset pięćdziesiąt dwa 5/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc sierpień 2013 roku kwotę 952,05 (dziewięćset pięćdziesiąt dwa 5/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc wrzesień 2013 roku kwotę 990,07 (dziewięćset dziewięćdziesiąt 7/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc październik 2013 roku kwotę 952,05 (dziewięćset pięćdziesiąt dwa 5/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc listopad 2013 roku kwotę 990,07 (dziewięćset dziewięćdziesiąt 7/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 11 listopada 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc grudzień 2013 roku kwotę 1 367,27 (jeden tysiąc trzysta sześćdziesiąt siedem 27/100) złotych ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 11 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc styczeń 2014 roku kwotę 530,79 (pięćset trzydzieści 79/100) złotych z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) od dnia 11 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc luty 2014 roku kwotę 934,74 zł (dziewięćset trzydzieści cztery 74/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc marzec 2014 roku kwotę 917,18 (dziewięćset siedemnaście 18/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc kwiecień 2014 roku kwotę 917,18 (dziewięćset siedemnaście 18/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc maj 2014 roku kwotę 917,18 (dziewięćset siedemnaście 18/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc czerwiec 2014 roku kwotę 917,18 (dziewięćset siedemnaście 18/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc lipiec 2014 roku kwotę 917,18 (dziewięćset siedemnaście 18/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc sierpień 2014 roku kwotę 917,18 (dziewięćset siedemnaście 18/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc wrzesień 2014 roku kwotę 917,18 (dziewięćset siedemnaście 18/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc październik 2014 roku kwotę 917,18 (dziewięćset siedemnaście 18/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc listopad 2014 roku kwotę 1 031,74 (jeden tysiąc trzydzieści jeden 74/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc grudzień 2014 roku kwotę 1 031,74 (jeden tysiąc trzydzieści jeden 74/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc styczeń 2015 roku kwotę 1 031,74 (jeden tysiąc trzydzieści jeden 74/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc luty 2015 roku kwotę 1 031,74 (jeden tysiąc trzydzieści jeden 74/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc marzec 2015 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc kwiecień 2015 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty,

- za miesiąc maj 2015 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc czerwiec 2015 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc lipiec 2015 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc sierpień 2015 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc wrzesień 2015 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc październik 2015 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc listopad 2015 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc grudzień 2015 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc styczeń 2016 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc luty 2016 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2016 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc marzec 2016 roku kwotę 993,84 (dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy 84/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2016 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc kwiecień 2016 roku kwotę 993,84 (dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy 84/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc maj 2016 roku kwotę 993,84 (dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy 84/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2016 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc czerwiec 2016 roku kwotę 993,84 (dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy 84/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc lipiec 2016 roku kwotę 993,84 (dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy 84/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2016 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc sierpień 2016 roku kwotę 993,84 (dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy 84/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc wrzesień 2016 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2016 roku do dnia zapłaty,
- za miesiąc październik 2016 roku kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2016 roku do dnia zapłaty

oraz na przyszłość kwotę 996,06 (dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć 6/100) złotych, poczynając od miesiąca listopada 2016 roku, płatną do dnia 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

7. ustala odpowiedzialność pozwanych M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1) za dalsze mogące powstać w przyszłości skutki zdarzenia z dnia 27 czerwca 2012 roku;

8. oddała powództwo w pozostałej części;

9. zasądza solidarnie od pozwanych M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1) na rzecz powoda J. N. kwotę 1 433,20 (jeden tysiąc czterysta trzydzieści trzy 20/100) złotych z tytułu zwrotu kosztów procesu;

10. nakazuje pobrać solidarnie od pozwanych M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1) na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 10 500,00 (dziesięć tysięcy pięćset) złotych z tytułu obciążającej ich części nieuiszczonej opłaty od pozwu oraz kwotę 1 468,52 (jeden tysiąc czterysta sześćdziesiąt osiem 52/100) złotych z tytułu zwrotu obciążającej ich części wyłożonych tymczasowo wydatków,

11. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Sieradzu z zasądzonego na rzecz powoda w pkt 1 roszczenia kwotę 7 000,00 (siedem tysięcy) złotych z tytułu obciążającej go części nieuiszczonej opłaty od pozwu oraz kwotę 979,02 (dziewięćset siedemdziesiąt dziewięć 2/100) złotych z tytułu zwrotu obciążającej go części wyłożonych tymczasowo wydatków.

Sygn. akt I C 228/13

UZASADNIENIE

Powód J. N. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanych M. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Młyn (...) i W. W. (1) in solidum kwoty 30 000 zł tytułem częściowego zadośćuczynienia za doznany uszczerbek na zdrowiu z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, kwoty 480 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia i przejazdu do zakładów opieki zdrowotnej z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa, kwoty 300 zł tytułem miesięcznej renty na zwiększone potrzeby, płatnej od dnia wniesienia pozwu, miesięcznie do 10. dnia każdego miesiąca, z zastrzeżeniem odsetek ustawowych w przypadku uchybienia terminowi zapłaty, kwoty 4 500 zł tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby od dnia wypadku do dnia złożenia pozwu, tj. za okres 15 miesięcy, kwoty 1 790 zł tytułem miesięcznej renty w związku ze zmniejszeniem widoków powodzenia na przyszłość i utraty dochodów, płatnej od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku, do 10. dnia każdego miesiąca, z zastrzeżeniem odsetek ustawowych w przypadku uchybienia terminowi zapłaty, kwoty 2 950 zł tytułem miesięcznej renty w związku ze zmniejszeniem widoków powodzenia na przyszłość i utraty dochodów, płatnej od 1 stycznia 2014 roku, do 10. dnia każdego miesiąca, z zastrzeżeniem odsetek ustawowych w przypadku uchybienia terminowi zapłaty oraz kwoty 4 000 zł tytułem pokrycia kosztów przygotowania powoda do nowego zawodu, a także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu (pозew – k. 2-6).

Pismem procesowym z dnia 16 grudnia 2015 roku (data wpływu: 11 stycznia 2016 roku) powód dokonał rozszerzenia powództwa w zakresie zadośćuczynienia, wnosząc o zasądzenie z tego tytułu ostatecznie kwoty 277 000 zł z odsetkami ustawowymi: od kwoty 30 000 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty a od kwoty 247 000 zł od dnia wniesienia niniejszego pisma do dnia zapłaty, ponadto dodatkowo domagał się kwoty 741 zł tytułem miesięcznej renty na koszty opieki osób trzecich, płatnej od dnia wytoczenia powództwa, miesięcznie do 10. dnia każdego miesiąca, z zastrzeżeniem odsetek ustawowych w przypadku uchybienia terminowi zapłaty oraz ustalenia odpowiedzialności pozwanych za szkodę powstałą w przyszłości w związku z wypadkiem z dnia 27 czerwca 2012 roku, podtrzymując powództwo w pozostałym zakresie (pismo procesowe pełnomocnika powoda –k. 277-278).

Na rozprawie w dniu 16 stycznia 2014 roku pełnomocnik pozwanych złożył odpowiedź na pozew, w której, nie uznając powództwa, wnosił o jego oddalenie i takie stanowisko pozostało niezmiennie przez cały czas trwania postępowania (odpowiedź na pozew – k. 73-74).

Sąd Okręgowy ustalił:

Pozwana M. W. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji mąki i otrąb pod nazwą Młyn (...) M. W. w P..

Powód J. N. od dnia 1 marca 2012 roku był pracownikiem tego młyna. Pracował na stanowisku kierowca - pracownik fizyczny.

(d. bezsporne; aneks do umowy o pracę – k. 57).

W prowadzeniu działalności gospodarczej pomagał i pomaga pozwanej mąż – pozwany W. W. (1), który w latach 90. sam prowadził młyn. Pozwany W. W. (1) nie jest ani współwłaścicielem młyna prowadzonego przez żonę, ani pracownikiem. Faktycznie natomiast odgrywa dużą rolę w funkcjonowaniu młyna, co przede wszystkim dotyczy sfery produkcyjnej, technicznej pracy, a czego wyrazem było to, że również do niego pracownicy zwracali się „szefie”.

(bezsporne).

W dniu 27 czerwca 2012 roku powód J. N., wykonywał obowiązki pracownicze – przygotowywał załadunek otrąb na samochód dostawczy S.. Następnego dnia miał wykonać ich transport. Otręby były sypane bezpośrednio na skrzynię samochodu. Samochód był podstawiony pod przenośnik ślimakowo-śrubowo-korytowy PSK 250. Urządzenie to było zamontowane wzdłuż sufitu pomieszczenia magazynowego. Wewnątrz maszyny były transportowane otręby i zsypywane na naczepę samochodu. Otręby sypały się na skrzynię samochodu z otworów znajdujących się w przenośniku.

(zdjęcia nr 1i 5 – koperta - k. 326).

Pod koniec pracy około godziny 16. w czasie zsypywania otrębów, urządzenie najpierw zwolniło, a następnie całkowicie się zatrzymało, otręby przestały się sypać na skrzynię samochodu. Powód udał się do biura właścicielki i poinformował ją, że stanął przenośnik i zablokowały się otręby. Sytuacja zatoru otrębów podczas załadunku zdarzyła się powodowi po raz pierwszy. Pozwana powiedziała powodowi, że też się na tym nie zna, ale najpierw trzeba usunąć ze zablokowanego miejsca otręby. Powód wszedł na skrzynię samochodu, otworzył blachę przykrywającą przenośnik od góry na wysokości drugiego otworu i usunął stamtąd otręby – od góry. Po wyczyszczeniu, zamknął klapę i poszedł do biura właścicielki. Pozwana zdecydowała, żeby skontaktować się telefonicznie z jej mężem – pozwanym W. W. (1). Ten powiedział powodowi, że były jakieś zmiany w skrzyni elektrycznej i trzeba zadzwonić po elektryka. W rozmowie telefonicznej elektryk poinformował powoda, że będzie następnego dnia rano. W takiej sytuacji powód zaczął przygotowywać się do zakończenia pracy i wyjścia do domu.

(d. zeznania powoda – protokół rozprawy z dnia 14 lipca 2016 roku – nagranie 00:13:57-01:37:54, płyta – k. 406, protokół skrócony – k. 329-331, protokół rozprawy z dnia 16 stycznia 2014 roku – nagranie 00:31:32-00:56:25 – płyta k. 81; protokół skrócony – k. 79-81).

Gdy powód kończył sprzątanie, przyjechał W. W. (1). Powiedział do powoda, że spróbuje uruchomić przenośnik. Udał się korytarzem z pomieszczenia, gdzie był załadunek do pomieszczenia, gdzie jest szafa elektryczna. Po powrocie do pomieszczenia gdzie był wykonywany załadunek, pozwany

podszedł do włącznika i uruchomił silnik. Przenośnik ruszył, ale w krótkim czasie otręby znowu się zablokowały – bliżej drzwi wejściowych pomieszczenia, gdzie trwał załadunek – w miejscu, gdzie wylot ślimaka od dołu był zamknięty zasuwą (zdjęcie nr 1 i nr 5).

W takiej sytuacji pozwany W. W. (1) polecił powodowi usunięcie kłapy wylotu – otwarcie wylotu (zdjęcie nr 1 i nr 5). W tym celu konieczne było przestawienie samochodu, żeby po wejściu na skrzynię otworzyć wylot. Pozwany nakierowywał manewr przesunięcia samochodu przez powoda. Po odpowiednim ustawieniu samochodu, powód wszedł na skrzynię samochodu i stamtąd wysunął klapę. Otręby po usunięciu kłapy otworu nie zaczęły lecieć, były zablokowane. Pozwany powiedział, że powód ma spróbować usunąć je stamtąd. Powód, stojąc na skrzyni samochodu tyłem do pozwanego, udrażniał zator, wkładając rękę w głąb otworu, dotykał bezpośrednio mechanizmu ślimakowego, czyszcząc i wysypując z niego otręby. Usuwając otręby z miejsca zablokowania, powód nie widział pozwanego – był odwrócony. W czasie, gdy powód czyścił przenośnik, pozwany wyszedł do pomieszczenia, gdzie była szafa sterownicza (zdjęcie nr 3), żeby zmienić bieguny – w celu zmiany kierunku obrotu ślimaka. Po przestawieniu biegunów, pozwany wrócił do pomieszczenia załadunku i włączył przycisk uruchomienia urządzenia, znajdujący się przy drzwiach korytarza (zdjęcie nr 2). Przed naciśnięciem przycisku uruchamiającego przenośnik, nie spojrzał gdzie jest powód, nie rozejrzał się, nie wydał żadnego ostrzeżenia, że będzie włączał przenośnik. Nie wiedział gdzie jest powód, nie widział go. Przenośnik od razu ruszył, a uruchomiony przenośnik ślimakowy zaczął wciągać i miażdżyć rękę powoda. J. N. zaczął krzyczeć. W. W. (1) natychmiast wyłączył urządzenie. Powód wołał pozwanego i prosił go o pomoc w zejściu ze skrzyni samochodu, jednak W. W. (1) stał przerażony i w pierwszej chwili nie reagował.

(d. zeznania powoda – protokół rozprawy z dnia 14 lipca 2016 roku – nagranie 00:13:57-01:37:54, płyta – k. 406, protokół skrócony – k. 329-331, protokół rozprawy z dnia 16 stycznia 2014 roku – nagranie 00:31:32-00:56:25, płyta – k. 81; protokół skrócony – k. 79-81, częściowo zeznania pozwanego W. W. (1) – protokół rozprawy z dnia 14 lipca 2016 roku – nagranie 02:02:36- 02:36:12, płyta – k. 406, protokół skrócony – k. 332-332 odwr., częściowo zeznania pozwanej M. W. – protokół rozprawy z dnia 14 lipca 2016 roku – nagranie 01:39:35-02:02:08, protokół skrócony – k. 331-331 odwr., dokumentacja zdjęciowa – koperta – k. 326, pisemne oświadczenie J. N. – k. 94).

Bezpośrednio po wypadku powód J. N. został odwieziony przez właścicielkę młyna pozwaną M. W. do szpitala w P..

W szpitalu w P. dokonano wstępnego zaopatrzenia, a następnie powód został przewieziony transportem sanitarnym do (...) Szpitala (...) w Ł.. Tu został zakwalifikowany do pilnego zabiegu operacyjnego, który wykonano tego samego dnia. Rozpoznano u powoda: liczne rany szarpane przedramienia lewego, złamanie obu trzonów kości przedramienia, złamanie podstawy I kości śródreżcza, złamanie paliczka podstawnego z pierwotnym ubytkiem kości palca II, złamanie paliczka dystalnego wieloodłamowe palca IV, całkowite uszkodzenie ścięgna (...), (...) -S (...) oraz wszystkich mięśni kłębu kciuka, uszkodzenie pęczków naczyniowo-nerwowych palców I-III. Dokonano chirurgicznego opracowania rany, krwawej repozycji złamań i stabilizacji metalem, pierwotnej rekonstrukcji ścięgien (...), (...), szycia mięśni kłębu kciuka oraz unieruchomienia gipsowego. Ponadto dokonano plastyki skóry przy użyciu płatka skóry pobranego z przedramienia.

Pacjent został wypisany do domu w dniu 3 lipca 2012 roku w stanie ogólnym dobrym. Zalecono utrzymanie podłużnika gipsowego przez okres 6 tygodni, zmianę opatrunku osłonowego w poradni, przyjmowanie leków.

(d. karta informacyjna – k. 40-41).

Po opuszczeniu Kliniki powód podjął leczenie w poradni ortopedycznej w P..

(d. historia choroby – k. 37-38).

W okresie od 2 do 8 sierpnia 2012 roku powód ponownie przebywał w (...) Szpitalu (...) w Ł..

Rozpoznano: przykurcz przywiedzeniowy kciuka ręki lewej, ubytek tkanek miękkich okolicy kłębu kciuka, owrzodzenie powierzchni dłoniowej śródrezcza w linii rany operacyjnej, nerwiaka I gałęzi nerwu palcowego wspólnego, nerwiaka nerwu palcowego właściwego palca IV ręki lewej, martwicę ścięgien zginaczy palca II ręki lewej, złamanie obu trzonów kości przedramienia lewego, złamanie podstawy I kości śródrezcza, złamanie paliczka podstawnego z pierwotnym ubytkiem kości palca II ręki lewej w fazie zrostu kostnego. W związku z powyższym wykonano nefrektomię, rewizję nerwu pośrodkowego, uwolniono nerwy palcowe, usunięto tkanki martwicze, w tym ścięgien, przeprowadzono plastykę płatami pełnej skóry grubości w miejscach owrzodzeń, skrócono kikut kostny paliczka środkowego palca IV oraz usunięto nerwiaki.

Zalecono utrzymanie podłużnika gipsowego przez okres 2-3 tygodni. Wskazano, że po wygojeniu ran skórnych i ustąpieniu stanu zapalnego nastąpi kwalifikacja do zabiegów rekonstrukcyjnych odtworzenia (...) i (...) m. (...).

(d. karta informacyjna Kliniki (...) – k. 42-43).

Powód odbywał regularne wizyty w (...) kolejno w dniach 9 i 30 lipca, 16, 20 i 29 sierpnia oraz 17 września 2012 roku.

(d. karty wizyt w gabinecie specjalistycznym – k. 44-49).

Z uwagi na ograniczenie ruchomości palców oraz przykurcz przywiedzeniowy kciuka powodowi zalecono kontynuowanie ćwiczeń rehabilitacyjnych.

(d. skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne – k. 39).

W dniu 4 października 2012 roku powód został skierowany do szpitala w celu usunięcia prętów R.'a po wygojeniu złamań trzonów kości przedramienia lewego z wyznaczonym terminem przyjęcia na 5 listopada 2012 roku.

(d. skierowanie do szpitala – k. 53-54).

Kolejne skierowanie do szpitala powód otrzymał w dniu 31 października 2012 roku z powodu przykurczu przywiedzeniowego kciuka lewego, kwalifikacji do plastyki pierwszej przestrzeni międzypalcowej z przeszczepem kostnym.

(d. skierowanie do szpitala – k. 60).

Ze względu na opóźnienie zrostu kostnego J. N. wymagał kolejnych pobytów w szpitalu w P.: w dniach 6-9 grudnia 2012 roku oraz 9-11 stycznia 2013 roku, w czasie których podawano mu krew żylną do szczelin złamań kości przedramienia.

(d. karty informacyjne leczenia szpitalnego – k. 58,59).

Kolejny pobyt powoda w szpitalu miał miejsce w dniach od 20 do 24 stycznia 2014 roku na oddziale ortopedyczno-urazowym (...) Centrum (...) z rozpoznaniem stawu rzekomego po złamaniu trzonów kości przedramienia lewego. Wykonano wówczas krwawą repozycję złamania i stabilizację przy użyciu metalu (pręt R.). Miejsca złamań obłożono wórami kostnymi pobranymi z talerza kości biodrowej, po czym unieruchomiono kończynę w opatrunku gipsowym.

(d. karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 144).

Następny pobyt powoda w Oddziale O.-Urazowym (...) Centrum (...) miał miejsce w dniach 19-21 listopada 2014 roku celem kontynuacji braku zrostu kości przedramienia lewego. Wykonano u powoda zabieg operacyjny usunięcia drutów K. z obu kości przedramienia lewego oraz odświeżono odłamy złamania, które zespolono płytkami.

(d. karta informacyjna – k. 214).

Powód po wypadku w dniu 27 czerwca 2012 roku podjął leczenie psychiatryczne.

(d. zaświadczenie o stanie zdrowia – k. 153, historia choroby – k. 229-231, zaświadczenie o stanie zdrowia – k. 233, historia choroby – k. 234-240).

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 20 grudnia 2012 roku powód został uznany za niezdolnego do pracy. Ustalono, że w związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy istnieją okoliczności uzasadniające ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 12 miesięcy, licząc od wyczerpania zasiłku chorobowego.

(d. orzeczenie – k. 56).

Decyzją z dnia 10 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał powodowi prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 26 grudnia 2012 roku do 20 grudnia 2013 roku w wysokości 100% podstawy wymiaru.

(d. decyzja – k. 63).

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 3 grudnia 2013 roku powód został uznany za niezdolnego do pracy do dnia 31 grudnia 2015 roku.

(d. orzeczenie – k. 78, 148).

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 stycznia 2014 roku została przyznana powodowi renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy związku z wypadkiem w dniu 27 czerwca 2012 roku od dnia 21 grudnia 2013 roku, tj. od zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego – do wypłaty kwota 1 186,93 zł.

(d. decyzja – k. 149-151).

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 grudnia 2015 roku została przyznana powodowi renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy związku z wypadkiem przy pracy w dniu 27 czerwca 2012 roku od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku – wysokość świadczenia do wypłaty 1 240,17 zł miesięcznie.

(d. decyzja – k. 337-338).

W dniu 14 marca 2014 roku wydano orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, w którym ustalono 57% stałego uszczerbku na zdrowiu powoda spowodowanego skutkami wypadku przy pracy z dnia 27 czerwca 2012 roku.

(d. orzeczenie – k. 147).

Zdarzenie z dnia 27 czerwca 2012 roku, któremu uległ J. N. zostało uznane jako wypadek przy pracy.

(d. protokół – k. 91-93, protokół kontroli – k. 96-102).

Powód uzyskał świadczenia z ustawy wypadkowej: jednorazowe odszkodowanie w wysokości 41 000 zł oraz rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy związku z wypadkiem przy pracy – aktualnie do dnia 31 grudnia 2017 roku.

(bezsporne).

W związku ze zdarzeniem jak wyżej, Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła kontrolę pracodawcy – Młyn (...) M. W.. W protokole stwierdzono, że przenośnik ślimakowy nie został dostosowany do wymagań minimalnych

określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 roku w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596 ze zm. z 2003 roku Nr 178, poz. 1745), co obciąża pracodawcę. Pracodawca nie zamontował zabezpieczeń mających na celu zminimalizowanie ryzyka związanego z użytkowaniem maszyn, nie zapewnił również systemu sygnalizacji (np. akustycznej) informującego pracowników o uruchamianiu przenośników ślimakowych.

(d. protokół kontroli – k. 96-102, nakaz – k. 109).

Prawomocnym wyrokiem z dnia 22 marca 2016 roku Sąd Rejonowy w Łasku VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w P. skazał M. W. za to, że w dniu 27 czerwca 2012 roku w P., województwa (...), będąc pracodawcą i właścicielem firmy Młyn (...) i z tego tytułu osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo i higienę pracy, nie zapewniła sprawnego technicznie przenośnika ślimakowego PSK 250 wyposażonego w zapewniający odległość bezpieczeństwa lej zasypowy z siatką ochronną przy zasuwie przenośnika, a także dopuściła do wykonywania pracy polegającej na udrażnianiu przenośnika PSK 250 pracownika J. N. nie posiadającego potrzebnych kwalifikacji, umiejętności oraz znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przez co naraziła pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo doznania obrażeń ciała określonych w art. 156 § 1 pkt 2 k.k., tj. dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art. 220 § 1 k.k.

(d. wyrok w sprawie VII K 201/15 – k. 345-346, wyrok w sprawie II K 114/16 – k. 347).

W toku prowadzonego postępowania karnego jak wyżej, biegły sądowy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w pisemnej opinii wskazał na trzy grupy przyczyn wypadku: wynikające z nieprawidłowości leżących po stronie techniki: niesprawność techniczna przenośnika ślimakowego PSK 250 polegająca na braku leja zasypowego przy zasuwie przenośnika, gdzie doszło do wypadku, który to lej został usunięty w toku eksploatacji przenośnika – jako przyczyna bezpośrednia oraz brak sygnalizacji ostrzegającej przed uruchomieniem przenośnika jako przyczyna pośrednia, dalej – przyczyny wynikające z nieprawidłowości leżących po stronie organizacji pracy: dopuszczenie do wykonania pracy polegającej na udrażnianiu przenośnika PSK 250 powoda J. N., nie posiadającego do tego kwalifikacji, potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy – jako przyczyna pośrednia i wreszcie przyczyny wynikające z nieprawidłowych zachowań człowieka: załączenie przez osobę kierującą obsługą przenośnika – W. W. (1) napędu przenośnika ślimakowego PSK 250, bez upewnienia się, że nie spowoduje to wypadku oraz wykonywanie przez poszkodowanego czynności w strefie niebezpiecznej przenośnika – jako przyczyny pośrednie.

W dniu 27 czerwca 2012 roku na terenie firmy Młyn (...) w P. w chwili zaistnienia wypadku ciężkiego, jakiemu uległ J. N. doszło do naruszeń następujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, mających bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy z zaistnieniem zdarzenia: art. 207 § 2 pkt 1 w zw. z art. 215 pkt 1 k.p. w zw. z § 55 ust.1, § 56 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 roku, Nr 169, poz. 1650 ze zm. oraz z 2008 roku, Nr 108, poz. 690) w zw. z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 27 czerwca 1997 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy magazynowaniu, przetwórstwie zbóż produkcji pasz pochodzenia roślinnego (Dz. U. Nr 76, poz. 479 oraz ze zmianami z 2009 roku Nr 22, poz. 124) poprzez niezapewnienie sprawnego technicznie przenośnika ślimakowego PSK 250, w szczególności wyposażonego w lej zasypowy przy zasuwie przenośnika, w miejscu gdzie doszło do wypadku. Odpowiedzialność za powyższe naruszenie przepisów bhp zgodnie z art. 207 § 1 k.p. ponosi pracodawca w firmie Młyn (...) M. W.. Ponadto doszło do naruszenia przepisu art. 207 § 2 pkt 1 i 2 w zw. z art. 226 pkt 2 w zw. z art. 237 § 3 § 1 k.p. w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 roku w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 ze zmianami oraz z 2007 roku, Nr 196, poz. 1420) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz (...) z dnia 19 marca 1954 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników (Dz. U. Nr 13, poz. 51) poprzez dopuszczenie do wykonania pracy polegającej na udrażnianiu przenośnika PSK 250 powoda J. N. nie posiadającego do tego kwalifikacji, potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów i zasad

bezpieczeństwa i higieny pracy. Odpowiedzialność za powyższe naruszenie przepisów bhp zgodnie z art. 207 § 1 k.p. ponosi pracodawca w firmie Młyn (...) M. W..

Wreszcie doszło do naruszenia art. 212 pkt 3 k.p. w zw. z § 13 rozporządzenia Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz (...) z dnia 19 marca 1954 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników (Dz. U. Nr 13, poz. 51) poprzez załączenie napędu przenośnika ślimakowego PSK 250 bez upewnienia się, że nie spowoduje to wypadku. Osobą odpowiedzialną za powyższe naruszenie przepisów bhp jest osoba kierująca pracownikami – pozwany W. W. (1). Każde z tych naruszeń pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowo-skutkowym w odniesieniu przez powoda urazami. Gdyby zapewniono sprawny technicznie przenośnik ślimakowy PSK 250, w szczególności wyposażony w lej zasypowy przy zasuwie przenośnika, w miejscu gdzie doszło do wypadku, powód z najwyższym prawdopodobieństwem (brak pewności wynika z faktu, że biegły nie był pewien czy zostały zachowane odległości bezpieczeństwa przy pozostałych lejach zasypowych przenośnika, co zostało zweryfikowanej w ustnej opinii, o czym poniżej) nie miałby możliwości włożenia ręki w strefę niebezpieczna maszyny – do wypadku więc by nie doszło. Tak samo gdyby nie dopuszczono do wykonania pracy polegającej na udrażnianiu przenośnika PSK 250 powoda J. N., nie posiadającego do tego kwalifikacji, potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w sposób oczywisty zdarzenie by nie zaistniało. Wreszcie gdyby upewniono się, że załączenie napędu przenośnika ślimakowego PSK 250 nie spowoduje wypadku, w sposób równie oczywisty do zdarzenia by nie doszło.

(d. pisemna opinia biegłego – k. 115-132).

Biegły z zakresu bezpieczeństwa pracy – po dokonanych oględzinach miejsca – wskazał, że co do przyczyny technicznej, to ustalił ją nieprawidłowo. Mianowicie, nawet istnienie leja w tym miejscu przy zasuwie – ze względu na jego mały wymiar wzdłużny (wysokość) – około 20 cm – nie uniemożliwiłoby dostania się dłoni w sferę niebezpieczną ślimaka. W związku z tym ostatecznie przyczynę techniczną zmodyfikował w taki sposób, że wylot leja powinien być zabezpieczony siatką o takich wymiarach, aby uniemożliwiała wsunięcie w gardziel leja przedramienia.

(d. uzupełniająca opinia ustna biegłego W. K. – k. 310 odwr.-311).

Biegły lekarz medycyny sądowej w opinii w toku postępowania karnego wskazał, że skutki odniesionych obrażeń u J. N. wyczerpują kilka dyspozycji art. 156 k.k., bowiem spowodowały ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci: ciężkiego kalectwa, które mimo podjętych działań operacyjnych, w tym prognozowanych zabiegów, nie doprowadzi do sprawności kończyny na tyle, by powód mógł posługiwać się nią przy podstawowych czynnościach życiowych, trwałej niezdolności do pracy w zawodzie (mechanik maszyn, krojczy, kierowca) oraz trwałego, istotnego zszpecenia i zniekształcenia.

(opinia – k. 133-137).

Powód podczas wypadku w dniu 27 czerwca 2012 roku doznał złamań trzonów obu kości przedramienia lewego z powikłaniem zrostu w postaci stawów rzekomych, a także rozległych uszkodzeń tkanek miękkich przedramienia i ręki lewej. Długotrwały uszczerbek na zdrowiu powoda to: stawy rzekome obu kości przedramienia lewego – 35%, utrwalony przykurcz kciuka z następczą bezużytecznością – 15%, utrwalony przykurcz zgięciowy palca II ręki lewej z następczą bezużytecznością – 15%, utrwalony przykurcz zgięciowy palca III ręki lewej z następczą bezużytecznością – 5%, amputacja paliczka dalszego i utrwalony przykurcz zgięciowy kikutu palca IV ręki lewej z następczą bezużytecznością – 4 %, łącznie 59%. Następstwa doznanych obrażeń są utrwalone i bez szans na rekonwalescencję. Powstałe defekty są na tyle poważne, że nie dają pozytywnych rokowań na zmiany w stanie anatomicznym i czynnościowym kończyny górnej lewej powoda. Nie należy oczekiwać poprawy w przyszłości; rokowania w tym zakresie są złe. Wobec praktycznej bezużyteczności lewej ręki powód od chwili wypadku wymaga wsparcia i pomocy innych osób podczas wykonywania zwykłych czynności życia codziennego w wymiarze dwóch godzin dziennie. W związku z powstałym okaleczeniem powód całkowicie stracił zdolność do wykonywania pracy w zawodzie kierowcy. Związane z obrażeniami doznany mi skutek zdarzenia z 27 czerwca 2012 roku dolegliwości bólowe powód najsilniej odczuwał przez kilka tygodni następujących bezpośrednio po wypadku, a następnie ich

nasilenie zmniejszało się, jednak nadal utrzymują się one z natężeniem wymagającym stałego unieruchomienia i okresowego przyjmowania leków przeciwbólowych.

(d. opinia biegłej A. F., k.192-193 verte).

Skutkiem przebytego urazu jakiego doznał powód było masywne uszkodzenie nerwów lewej kończyny górnej na poziomie przedramienia, nadgarstka i dłoni. Objawom tym towarzyszyło masywne uszkodzenie struktur kostno stawowych, mięśni i ścięgien lewej kończyny górnej. Rokowania co do możliwości regeneracji uszkodzonych nerwów kończyny jest mało prawdopodobne.

(d. opinia biegłego J. Z., k.201-202).

Konsekwencją urazów odniesionych przez powoda w wypadku przy pracy jest też trwale i nieodwracalne oszpecenie wyglądu ręki lewej i przedramienia lewego, które przez biegłego specjalistę chirurgii plastycznej zostało określone jako amputacja kończyny górnej lewej w obrębie przedramienia, skutkująca 30% trwały uszczerbek na zdrowiu, całkowicie niezależny od oceny ortopedycznej zaburzeń czynności motorycznych tej samej kończyny. Dotychczas przeprowadzane zabiegi nie spowodowały odbudowania funkcjonalności ręki. U powoda stwierdza się blizny pourazowe, deformacje pourazowe ręki lewej, nadgarstka i przedramienia. Lewa kończyna górna jest całkowicie pozbawiona prawidłowego wyglądu anatomicznego. Palce II, III, IV i V pozostają w utrwalonym przykurczu zgięciowym, ustawione szponiasto, nieruchome (poza śladową ruchomością palca V), kikut palca IV pozbawiony paliczka paznokciowego. Nadgarstek, zdeformowany ubytkami tkanek, pozostaje bez ruchomości, ustawiony w przykurczu grzbietowym. Przedramię lewe od śródrezcza do łokcia pokryte okrężną blizną płaszczynową z ubytkami skóry, tkanki podskórnej i mięśni, przez co ma ona nierówną pozaciąganą powierzchnię i w całości deformuje anatomicznie prawidłowy kształt przedramienia. Zniekształcenia te stanowią trwale i nieodwracalne oszpecenie wyglądu ciała powoda określane mianem amputacji jako całkowitej dożywotniej utraty prawidłowego wyglądu anatomicznego ręki lewej i przedramienia lewego. Nie istnieje żadna możliwość podjęcia jakiegokolwiek rekonwalescencji, która doprowadzić by mogła do powrotu kończyny górnej lewej powoda do stanu sprzed wypadku i do przywrócenia jej prawidłowego wyglądu anatomicznego. Rokowania na przyszłość są niepomyślne, ponieważ blizny i zniekształcenia kończyny górnej lewej są trwale i nieodwracalne, a co za tym idzie nie istnieje żadna możliwość ich likwidacji ani nawet jakiegokolwiek minimalizacji. Istnieje ryzyko, że w przypadku dalszego nie gojenia się złamań kości przedramienia lewego u powoda może wystąpić konieczność amputacji chirurgicznej i całkowitego odjęcia przedramienia i ręki z następowym protezowaniem. Od momentu wypadku powodowi jest i będzie dożywotnio niezbędna pomoc osób trzecich w podstawowych czynnościach dnia codziennego.

(d. opinia biegłego C. D. – k. 269-272, dokumentacja fotograficzna – k.326).

Ograniczenia sprawności fizycznej wynikające ze skutków doznanych obrażeń w wypadku z dnia 27 czerwca 2012 roku i wynikające z tego ograniczenia możliwości pełnienia ról społecznych i zawodowych spowodowały wystąpienie u powoda zaburzeń adaptacyjnych, w danym przypadku nastąpiło przekroczenie możliwości adaptacyjnych. Jego sytuacja życiowa diametralnie się zmieniła na gorsze. Oceniając charakter i natężenie zaburzeń stwierdza się długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5%.

Istnieje ryzyko, że w przypadku utrzymywania się ograniczeń (sprawności fizycznej), występowania czynnika traumatycznego zaburzenia adaptacyjne ulegną utrwaleniu i przekształcą się w trwale zaburzenia osobowości. Pomimo podjętego leczenia do chwili obecnej występuje obniżenie progu frustracji, zaniżona jest samoocena, powód ma poczucie nieporadności. Negatywne emocje wyzwała świadomość nieodwracalnego kalectwa, konieczność rezygnacji z pełnienia ról społecznych i zawodowych. Powód w dalszym ciągu wymaga kontynuacji leczenia psychiatrycznego i kontynuacji psychoterapii.

(d. opinia biegłej J. K. – k. 245-248).

Powód od czasu wypadku praktycznie funkcjonuje jako osoba jednoręczna. Posiada bardzo poważne ograniczenia w życiu codziennym, np. nie może samodzielnie zasznurować butów, ciężko mu zapiąć guziki przy koszuli. Posiada duże ograniczenia także w sferze życia rodzinnego, np. w związku z opieką nad dziećmi – powód ma dwoje małych dzieci. Całkowicie załamała się sfera życia zawodowego powoda.

(d. zeznania powoda – protokół rozprawy z dnia 14 lipca 2016 roku – nagranie 00:13:57-01:37:54, płyta – k. 406, protokół skrócony – k. 329-331, protokół rozprawy z dnia 16 stycznia 2014 roku – nagranie 00:31:32-00:56:25, płyta – k. 81; protokół skrócony – k. 79-81).

Powód w związku z wypadkiem z dnia 27 czerwca 2012 roku ponosił koszty leczenia farmakologicznego, zakupu leków, opatrunków, również koszty dojazdów w związku z tym leczeniem.

(d. faktury – k.29-35).

Powód zgłosił szkodę pozwanej, a następnie (...) SA, w którym ubezpieczona była odpowiedzialność cywilna przedsiębiorstwa pozwanej Młyn (...) M. W.. Pismem z dnia 12 marca 2013 roku ubezpieczyciel poinformował pełnomocnika powoda o przyznaniu i wypłacie poszkodowanemu kwoty zadośćuczynienia w wysokości 50 000,00 zł, która w całości wyczerpała sumę gwarancyjną.

(d. pismo – k. 36, pismo E. (...), k.62).

Powód ukończył szkołę zasadniczą w zawodzie mechanik maszyn i urządzeń i uzyskał tytuł robotnika wykwalifikowanego w tym zawodzie. W dniu 29 kwietnia 2001 roku powód uzyskał dyplom w zawodzie technik ekonomista, specjalność: ekonomika i organizacja przedsiębiorstw. W dniu 26 lipca 2005 roku powód uzyskał tytuł zawodowy licencjat na kierunku zarządzanie i marketing w zakresie zarządzanie w administracji publicznej. Powód ukończył również kurs dla operatorów kombajnów zbożowych (...). Powód posiada również kwalifikacje do obsługi dźwigów towarowych i szpitalnych, urządzeń transportu bliskiego. Powód uczestniczył też w konsultacji zbiorowej dla inspektorów służb bhp placówkach oświatowych.

(d. świadectwo ukończenia szkoły zasadniczej – k. 161, dyplom – k. 162, dyplom – k. 164, zaświadczenie – k. 165, zaświadczenie – k. 166, zaświadczenie – k. 163).

W kwestionariuszu osobowym sporządzonym w dniu 20 lutego 2012 roku powód podał, że podjął zatrudnienie 1 września 1995 roku i kolejno pracował jako: mechanik maszyn szwalniczych, krojczy, kierownik administracyjno-gospodarczy, krajacz, magazynier.

(d. kwestionariusz – k. 167).

Według list płac firmy (...) za miesiące: marzec, kwiecień, maj, czerwiec 2012 roku wynagrodzenie powoda wynosiło 1 600 zł brutto, tak samo pozostałych trzech zatrudnionych pracowników. W aneksie do umowy o pracę powoda w Młynie (...) wskazano, że wynagrodzenie brutto J. N. od 1 stycznia 2013 roku wynosi 1 600 zł miesięcznie.

(d. lista płac – k. 179-180 odwr., aneks do umowy o pracę, k. 57).

Powód jest żonaty i obecnie ma dwoje dzieci. Starsza córka ma 5 lat. Drugie dziecko urodziło się powodowi po wypadku.

(wskazania w oświadczeniu o stanie rodzinnym – k. 9, zeznania powoda – protokół rozprawy z dnia 14 lipca 2016 roku – nagranie 00:13:57-01:37:54, płyta – k. 406, protokół skrócony – k. 329-331).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych dowodów. Dowody z dokumentów zasadniczo nie były kwestionowane przez żadną ze stron, w szczególności w zakresie odnoszącym się do przebiegu leczenia, skutków zdrowotnych zdarzenia, uszczerbku na zdrowiu powoda. Co do samego przebiegu zdarzenia będącego źródłem szkody,

to poza kwestią czy powód podjął czynność usunięcia zablokowanych otrąb na polecenie czy też z własnej inicjatywy, to także nie był sporny. Jako podstawę ustaleń, sąd przyjął zeznania powoda, z których wynika, że pozwany W. W. (1) kazał mu podjąć takie działania, a co najmniej oczekiwał takich, nawet jeśli jego przekaz w tym zakresie nie był kategoryczny.

Za wersją powoda przemawia okoliczność, że awaria przenośnika ślimakowego przy załadunku jemu zdarzyła się po raz pierwszy i on sam nie dysponował żadną wiedzą jak należy w takiej sytuacji się zachować, nie miał żadnego przeszkolenia w tym względzie. Pozwany W. W. (2) nie kwestionował, że to on kazał powodowi przestawić samochód, żeby ze skrzyni ładowniczej pojazdu otworzyć zasuwę otworu przenośnika i usunąć powstały zator.

Skutki wypadku, procentowy uszczerbek na zdrowiu, trwałość tych skutków, a także wpływ zdarzenia na psychikę powoda i jego funkcjonowanie w różnych sferach życia, zostały ustalone na podstawie zeznań powoda oraz na podstawie opinii biegłych lekarzy: ortopedy, neurologa, chirurga plastycznego i psychiatry. Opinie te Sąd uznał za wiarygodne, albowiem są jasne, wewnątrznie niesprzeczne oraz naukowo i logicznie uzasadnione, a także w pełni z sobą korelują i wzajemnie się uzupełniają. Treść tych opinii oparta została na badaniu powoda i na analizie dokumentacji medycznej, przy czym sporządzono je z uwzględnieniem zasad fachowej wiedzy i doświadczenia. Ponadto biegli szczegółowo opisali stan zdrowia powoda, zarówno ten po wypadku jak i obecny, bazując przy tym na obszernej dokumentacji medycznej. Rozważając procentowy uszczerbek na zdrowiu oraz charakter obrażeń powoda uwzględnili również swoje wieloletnie doświadczenie w zakresie opiniowania. Nie dostrzeżono przy tym żadnych czynników osłabiających zaufanie do wiedzy biegłych i ich bezstronności, ani żadnych ważnych powodów, które zmuszałyby do dopuszczenia dowodu z opinii innych specjalistów. Nadto opinie te nie zostały skutecznie zakwestionowane przez strony procesu.

Zeznania świadka M. K. (rozprawa z dnia 8 maja 2014 roku – nagranie 00:06:05-00:19:42 – koperta - k. 183, protokół skrócony – k. 181-181 odwr.) zostały ostatecznie pominięte, ponieważ w zakresie potrzebnym dla rozstrzygnięcia nie zawierały istotnej treści.

Sąd Okręgowy zważył:

Bezspornie powód J. N. w dniu 27 czerwca 2012 roku uległ wypadkowi przy pracy. Był zatrudniony na podstawie umowy o pracę przez pozwaną M. W. prowadzącą przedsiębiorstwo Młyn (...). W czasie trwającego zatrudnienia – to miało początek w dniu 1 marca 2012 roku – uległ wypadkowi przy pracy. Ustalenie to nie było kwestionowane przez żadną ze stron.

Z uwagi na to, że zdarzenie zaistniałe w dniu 27 czerwca 2012 roku było wypadkiem przy pracy powodowi przysługiwały świadczenia przewidziane w ustawie z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. 2015.1242). Takie zostały już rozpoznane i zrealizowane: w zakresie jednorazowego odszkodowania z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy – wypłacono powodowi kwotę 41 000 zł – oraz w zakresie renty z tytułu niezdolności do pracy.

W takiej sytuacji powód mógł już dochodzić zadośćuczynienia, odszkodowania, renty na podstawie przepisów kodeksu cywilnego. Świadczenia z ustawy wypadkowej są limitowane co do wysokości. Odpowiedzialność cywilnoprawna pracodawcy ma charakter uzupełniający. Uzasadnia ją ustalenie, że świadczenia z ustawy wypadkowej nie rekompensują w całości poniesionych przez poszkodowanego strat na osobie, a nadto, że istnieje cywilnoprawna podstawa odpowiedzialności pracodawcy. Pracownik nie może dochodzić zadośćuczynienia, odszkodowania i renty na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego zanim nie zostaną rozpoznane jego roszczenia o te świadczenia na podstawie przepisów ustawy wypadkowej. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 stycznia 2010 roku, (II PK 132/09, LEX nr 584733), wyraził pogląd, że odpowiedzialność deliktowa pracodawcy za wypadek przy pracy doznany przez pracownika jest odpowiedzialnością subsydiarną w stosunku do odpowiedzialności instytucji ubezpieczeniowej, która odpowiada w razie spełnienia warunków (przesłanek) z ustawy wypadkowej. Pracownik, występując z powództwem, nie może w postępowaniu sądowym powołać się jedynie na fakt wypadku przy pracy, który stwierdzony został protokołem

powypadkowym, lecz musi wykazać wszystkie przesłanki prawne cywilnej odpowiedzialności odszkodowawczej. W przypadku deliktu są to ciężąca na pracodawcy odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego, w szczególności oparta na zasadzie winy (art. 415 k.c.), poniesiona szkoda (wynikająca z uszczerbku na zdrowiu – art. 361 § 2 k.c., art. 444 i 445 k.c.) oraz związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem będącym wypadkiem przy pracy a powstaniem szkody (art. 361 § 1 k.c.).

Odpowiedzialność pracodawcy na zasadzie winy za skutki wypadku przy pracy uwarunkowana jest więc wykazaniem przez pracownika w toku procesu, że w konkretnych okolicznościach faktycznych praca została zorganizowana nieprawidłowo, co w konsekwencji doprowadziło do wypadku, albo że istniejące realne zagrożenia przy jej wykonywaniu nie zostały rozpoznane przez pracodawcę, wobec czego pracownik nie miał o nich żadnej wiedzy, albo zagrożenia faktycznie rozpoznane nie zostały wyeliminowane przez pracodawcę, co naraziło na uszczerbek zdrowie pracownika (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2015 roku, II PK 170/14, LEX nr 1681882).

W niniejszej sprawie prócz pracodawcy powód pozwał również W. W. (1), wskazując go jako bezpośredniego sprawcę szkody.

W ocenie sądu okręgowego w odniesieniu do obojga pozwanych istnieją przesłanki dla ich odpowiedzialności cywilnej. Podstawą takiej odpowiedzialności jest przepis art. 415 k.c. Zgodnie z jego normą kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Oboje pozwani dopuścili się czynów niedozwolonych, w wyniku których powód doznał szkody na osobie. Działanie pozwanego W. W. (1) stanowiło bezpośrednią przyczynę sprawczą wypadku, natomiast pozwana M. W. – pracodawca – dopuściła się zaniechań, które w konsekwencji – w wyniku czynności podjętych przez pozwanego W. W. (1) polegających na uruchomieniu silnika przenośnika – doprowadziły do zaistnienia przedmiotowego wypadku i szkody na osobie powoda.

Odpowiedzialność pozwanych jest odpowiedzialnością solidarną. Zgodnie z przepisem art. 441 § 1 k.c., jeżeli kilka osób ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym ich odpowiedzialność jest solidarna.

Popelnienie czynu niedozwolonego i podstawy odpowiedzialności deliktowej pozwanej M. W. zostały przesądzone prawomocnym wyrokiem karnym, co wynika z regulacji przepisu art. 11 zd. 1 k.p.c. – ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popelnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Pozwana M. W. będąc pracodawcą i właścicielem firmy Młyn (...) i z tego tytułu osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo i higienę pracy, nie zapewniła sprawnego technicznie przenośnika ślimakowego PSK 250 wyposażonego w zapewniający odległość bezpieczeństwa lej zasypowy z siatką ochronną przy zasuwie przenośnika, a także dopuściła do wykonywania pracy polegającej na udroźnianiu przenośnika PSK 250 pracownika J. N. nie posiadającego potrzebnych kwalifikacji, umiejętności oraz znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przez co naraziła pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo doznania obrażeń ciała określonych w art. 156 § 1 pkt 2 k.k., tj. dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art. 220 § 1 k.k.

Bezsprzecznie, niezgodnie z warunkami bezpieczeństwa pracy, przenośnik ślimakowy przy zasuwie, w której nastąpiło zablokowanie otrąb nie posiadał leja zasypowego zapewniającego odległość bezpieczeństwa, a ponadto nie było siatki ochronnej przy tej zasuwie, która uniemożliwiłaby dostęp do wnętrza – powód nie mógłby wówczas w ogóle podjąć usunięcia stamtąd zablokowanych otrąb. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo pracy spoczywa na pracodawcy. W wyniku zaniechania pracodawcy – pozwanej M. W. w dalszym toku przebiegu zdarzenia doszło do szkody po stronie powoda. Zaniechanie pozwanej jak wyżej pozostaje w normalnym związku przyczynowo-skutkowym ze szkodą wyrządzoną powodowi.

Odnosnie ocen w zakresie odpowiedzialności pozwanego W. W. (1), to jego czyn niedozwolony także nie podlega kwestii, i to niezależnie od tego czy przyjąć – jak twierdzi powód – że pozwany polecił mu usunąć zablokowane otręby, czy też nawet, jeśli – tak twierdzi pozwany – takiego zachowania nie przejawiał, nakazując powodowi jedynie odsunąć zasuwę otworu przenośnika. Bezsprzecznie przecież doszło do szkody z uwagi na to, że pozwany W. W. (1) spowodował uruchomienie silnika przenośnika. Związek przyczynowo-skutkowy między jego zachowaniem a szkodą jest oczywisty. W okolicznościach sprawy, wskazywanych również przez samego pozwanego, podjął on działanie załączenia napędu

przenośnika, nie upewniwszy się, że nie jest to niebezpieczne. Pozwany W. W. (1) dopuścił się czynu pozostającego w sprzeczności i z przepisami prawa stanowionego odnoszącymi się do zasad bezpieczeństwa pracy przedmiotowego urządzenia – nie można uruchomić napędu przenośnika w sytuacji braku pewności o możliwości jego bezpiecznej pracy (przepisy powołane przez biegłego do spraw bezpieczeństwo i higieny pracy) – jak i w sprzeczności z podstawowymi, powszechnymi normami bezpiecznego podejmowania działań. Pozwany wprost przyznał, że uruchomił napęd bez jakiegokolwiek sprawdzenia gdzie jest powód, w ogóle nie zwracając uwagi na konieczność upewnienia się, że może w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu włączyć napęd. W okolicznościach sprawy taką powinność bezwzględnie miał, tym bardziej przecież, że kiedy udawał się do pomieszczenia z szafą sterowniczą, to powód znajdował się na skrzyni ładowniczej samochodu i wykonywał czynności przy otworze przenośnika. Po powrocie do pomieszczenia, gdzie był samochód i powód na skrzyni ładowniczej, pozwany od razu włączył napęd przenośnika bez upewnienia się, że może to zrobić w bezpieczny sposób. Pozwany W. W. (1) powinien był upewnić się czy włączając napęd nie zagraża bezpieczeństwu powoda. Gdyby takie działania podjął, gdyby „zlokalizował powoda”, to zobaczyłby, że powód nadal znajduje się na skrzyni samochodu i usuwa zablokowane otręby. Tymczasem pozwany bez żadnego rozeznania, gdzie jest powód i co robi, bez żadnego ostrzeżenia, że włącza napęd, uruchomił urządzenie w czasie, gdy powód usuwał zablokowane otręby i w ten sposób doszło do wypadku.

Powyższe w sposób jednoznaczny przesądza odpowiedzialność obojga pozwanych w niniejszej sprawie za szkodę na osobie powoda.

Zgodnie z przepisem art. 444 § 1 zd. 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

W myśl § 2 tego przepisu, jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Przepis art. 445 § 1 k.c. stanowi, że w wypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zgodnie z przepisem art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Powołane wyżej przepisy jednoznacznie wskazują, że – co do zasady zgłoszone przez powoda – roszczenia mają swoją podstawę: żądanie zadośćuczynienia w przepisie art. 445 § 1 k.c., żądanie odszkodowania w przepisie art. 444 § 1 k.c., żądanie renty – w przepisie art. 444 § 2 k.c., a żądanie ustalenia odpowiedzialności na przyszłość – w przepisie art. 189 k.p.c.

Zadośćuczynienie powinno być odpowiednie do rozmiaru krzywdy. Ma na celu naprawienie szkody niemajątkowej – krzywdy w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Określenie sumy odpowiedniej musi uwzględniać wszelkie okoliczności, być odniesione do okoliczności konkretnej sprawy: rodzaju i rozmiaru doznanych obrażeń, czasookresu, uciążliwości leczenia, koniecznej rehabilitacji, długotrwałości i nasilenia dolegliwości bólowych, konieczności korzystania z opieki, pomocy innych osób, trwałych następstw obrażeń w sferze fizycznej i psychicznej, ograniczeń jakie wywołują one w dotychczasowym życiu, zmiany trybu życia, przyzwyczajzeń i sposobu spędzania wolnego czasu. Wysokość zadośćuczynienia musi być odczuwalna dla poszkodowanego. Z drugiej strony zadośćuczynienie nie może być nadmierne, musi być utrzymane w rozsądnych granicach, proporcjonalnych do przeciętnej stopy życiowej.

Krzywda powoda i w znaczeniu obiektywnym, i w odniesieniu do jego sytuacji i sposobu życia, aktywności przed wypadkiem, jest bardzo duża. Powód doznał bardzo poważnych obrażeń ciała. Obrażenia spowodowały dożywotnie, trwałe kalectwo, taka sytuacja – przynajmniej z dzisiejszej perspektywy – wyznaczonej wiedzą i możliwościami medycznymi – jest nieodwracalna. Lewa kończyna górna powoda praktycznie jest bezużyteczna. Powód był wielokrotnie hospitalizowany i operowany. Łącznie wszystkie pobyty szpitalne trwały ponad miesiąc. Powód doznał bardzo wysokiego nieodwracalnego uszczerbku na zdrowiu. Nie istnieje żadna możliwość jakiegokolwiek

rekonwalescencji, która doprowadzić by mogła do powrotu kończyny górnej lewej powoda do stanu sprzed wypadku i do przywrócenia jej funkcji. Powód w sposób trwały utracił zdolność wykonywania zawodu kierowcy. Powód doznał długotrwałych, intensywnych cierpień i fizycznych (ekstremalny ból samego urazu wypadkowego, bolesność gojenia ran – około 4 doby gojenia – u powoda ośmiokrotnie i wielomejscowo, ponadto odczuwanie przeculicy w obrębie ręki i przedramienia, która wywołuje silną bolesność przy najlżejszym dotyku tych okolic nawet ubraniem), i psychicznych (znaczny dożywotni stopień dyskomfortu psychicznego spowodowany bezużytecznością lewej kończyny górnej, deformacją lewej ręki i lewego przedramienia, bardzo duże ograniczenia w codziennym funkcjonowaniu, wysoko stopień niesamodzielności). Powód w chwili zdarzenia miał niespełna 32 lata. Tymczasem wypadek, którego doznał, spowodował bardzo poważne ograniczenia we wszelkich sferach życia: zawodowego, rodzinnego, osobistego.

Skutkiem obrażeń powoda była konieczność kilkukrotnej hospitalizacji oraz konieczność wykonania kilku zabiegów operacyjnych w postaci opracowania chirurgicznego rany i wykonania plastyki skóry a w późniejszym czasie długotrwałego leczenia, które nadal nie zostało zakończone, nie przyniosło efektu także w zakresie zrostu, mimo upływu prawie 5 lat od wypadku. W ocenie lekarzy specjalistów istnieje również ryzyko konieczności amputacji ręki w przyszłości. Dysfunkcja lewej kończyny skutkowałą i skutkuje znacznym ograniczeniem aktywności życiowej i zawodowej. Całkowita bezużyteczność ręki utrudnia mu realizację codziennych potrzeb życiowych w zakresie ubierania się, przyrządzania posiłków czy opieki nad dziećmi. W zaspokajaniu tych czynności dożywotnio konieczna jest mu pomoc osób trzecich. Należy też dodać, że całe zdarzenie było dla powoda ogromnym szokiem. Świadomość niepełnosprawności, znacznych ograniczeń życiowych dotyczących szczególnie pracy zawodowej i wykonywania codziennych czynności oraz brak zdolności do pełnienia ról społecznych, które wcześniej pełnił, doprowadziły do wystąpienia zaburzeń adaptacyjnych, podlegających leczeniu psychiatrycznemu, które –jak wskazała biegła psychiatra – w przypadku utrzymywania się ograniczeń – a to jest oczywiste – ulegną utrwaleniu i przekształcą się w trwałe zaburzenia osobowości.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że cierpienia fizyczne i psychiczne u powoda były bardzo duże. Przy tym istotne znaczenie ma także sytuacja osobista i życiowa powoda, który jako osoba młoda, mająca przed sobą całe życie, doznał urazu, który sparaliżował jego normalne funkcjonowanie. Również jego sytuacji finansowa uległa pogorszeniu. Ponadto jak już wyżej wspomniano, rokowania co do jego stanu zdrowia na przyszłość są niekorzystne, czeka go dalsze żmudne leczenie, które nie odwróci jednak nigdy skutków wypadku, a które może zakończyć się odjęciem lewej górnej kończyny.

Biorąc to pod uwagę, z jednej strony kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia, z drugiej konieczność odniesienia do aktualnego przeciętnego poziomu życia, w ocenie sądu odpowiednią sumą z tytułu zadośćuczynienia byłaby dla powoda kwota 270 000 zł. Zadośćuczynienie w powyższej kwocie stanowi ekonomicznie odczuwalną wartość, ale jednocześnie utrzymane jest w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Kompensuje doznaną przez powoda krzywdę, przedstawia dla niego ekonomicznie odczuwalną wartość, nie jest również rażąco wygórowane i nie prowadzi do nieuzasadnionego przysporzenia w jego majątku.

Zważywszy, że w postępowaniu likwidacyjnym z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej prowadzącej przedsiębiorstwo pozwanej M. W., została wypłacona powodowi z tytułu zadośćuczynienia kwota 50 000 zł oraz z tytułu jednorazowego odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy została wypłacona mu kwota 41 000 zł (to świadczenie z uwagi na subsydiarny charakter odpowiedzialności pracodawcy podlega także zaliczeniu na poczet należnego zadośćuczynienia na podstawie przepisów kodeksu cywilnego), w niniejszej sprawie należało zasądzić dodatkowo kwotę 180 000 zł (przyjmując dla potrzeb określenia kompensaty z tytułu zadośćuczynienia – z natury rzeczy nie do końca możliwą do określenia, wartość przybliżoną, w tym też wypłaconego jednorazowego odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy).

W przypadku zadośćuczynienia odsetki – tak samo jak i dotyczy to innych roszczeń bezterminowych – należą się od daty, w której zobowiązany powinien je zrealizować w rozmiarze zgłoszonym przez powoda – od daty wezwania. W ostatnim okresie w orzecznictwie Sądu Najwyższego zdecydowanie przeważa pogląd, że zadośćuczynienie w

rozmiarze, w jakim należy się wierzycielowi powinno być oprocentowane od dnia, w którym dłużnik winien je zapłacić, a nie dopiero od daty jego zasądzenia – wyrokowania. Obecnie funkcja kompensacyjna odsetek przeważa znów nad ich funkcją waloryzacyjną. Nie ma znaczenia, że przyznanie zadośćuczynienia jest fakultatywne i zależy od uznania sądu (orzeczenia SN: z dnia 14 stycznia 2011 roku w sprawie I PK 145/10, z dnia 10 lutego 2000 roku w sprawie II CKN 725/98, z dnia 8 sierpnia 2001 roku w sprawie I CKN 18/99, z dnia 30 stycznia 2004 roku w sprawie I CK 131/03).

W niniejszej sprawie datę wezwania do spełnienia świadczenia określa doręczenie pozwanym pism powoda zawierających żądania dochodzonych kwot. W pozwie z tytułu zadośćuczynienia powód dochodził kwoty 30 000 zł, w toku procesu rozszerzył żądanie o dalszą kwotę 247 000 zł (pismo – k. 277). Powód domagał się odsetek od kwoty 30 000 zł od daty wniesienia pozwu, a od kwoty 247 000 zł od dnia wniesienia pisma zawierającego rozszerzenie żądania (pismo – k. 277).

Dla pozwanej M. W. odpis pozwu został doręczony w dniu 28 października 2013 roku (k. 70), natomiast co się tyczy doręczenia dla pozwanego W. W. (1), to potwierdzenie odbioru (k. 69) nie zawiera wskazania daty doręczenia odpisu pozwu. Podjęte działania dla wyjaśnienia tej kwestii nie dały rezultatu (k. 392). W takiej sytuacji należało przyjąć datę 15 stycznia 2014 roku, tj. datę sporządzenia pisma pełnomocnika pozwanego w odpowiedzi na pozew – w tej dacie pozwany na pewno otrzymał już pozew, skoro odnosi się do żądania.

Odsetki od kwoty 30 000 zł należne są zatem: w stosunku do pozwanej M. W. od dnia 29 października 2013 roku, natomiast w stosunku do pozwanego W. W. (1) – od dnia 15 stycznia 2014 roku.

Natomiast od pozostałej zasądzonej kwoty, tj. od kwoty 150 000 zł odsetki należne są od dnia 29 lipca 2016 roku – skuteczne doręczenie pisma zawierającego rozszerzenie żądania nastąpiło na rozprawie w dniu 28 lipca 2016 roku (k. 368 odwr.). – pkt 1 wyroku.

W pozostałej części, tj. ponad zasądzoną kwotę 180 000 zł, powództwo z tytułu zadośćuczynienia nie jest uzasadnione (pkt 8 wyroku). Byłoby wygórowane i nie znajdowało podstaw w zasadach jego ustalania. Powód w sposób niezaprzeczalny doznał krzywdy, niemniej określone powyżej zadośćuczynienie stanowi znaczącą kwotę, która ma wymiar wystarczający i odpowiedni w rozumieniu przepisu art. 445 § 1 k.c. Taka wielkość jest adekwatna do doznanej krzywdy, odpowiada również aktualnym stosunkom majątkowym społeczeństwa. Jednocześnie spełnia swój cel kompensacyjny – stanowi dla powoda ekonomicznie odczuwalną wartość.

W całości podlega uwzględnieniu żądanie powoda zasądzenia odszkodowania z tytułu zwrotu wydatków, należnych kosztów związanych z nakładami finansowymi poniesionymi w związku z wypadkiem na leczenie i przejazdu do zakładów opieki zdrowotnej za okres do wniesienia pozwu, tj. do dnia 25 września 2013 roku. Brak jest podstaw dla zakwestionowania i zasadności, i wysokości tych kosztów. Wysokość wydatków nie została ściśle wykazana, niemniej zostały załączone dowody ponoszenia takich kosztów. Dochodzone wartości w żadnym razie nie mogą zostać uznane za zawyżone, jeśli zważyć i odległość miejsca zamieszkania, wielość dojazdów, czas pobytu powoda w szpitalach.

W takim stanie rzeczy – przy zastosowaniu dyspozycji przepisu art. 322 k.p.c., który pozwala – w sprawach jak niniejsza – w sytuacji gdy ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione – zasądzić odpowiednią sumę według własnej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności – powództwo w tym zakresie należało uwzględnić w całości dochodzonej kwoty 480 zł z ustawowymi odsetkami jak w przypadku roszczenia z tytułu zadośćuczynienia od kwoty dochodzonej w pozwie – odszkodowanie jak wyżej zgłoszone zostało również w pozwie (pkt 2 wyroku).

Powodowi należy się również co do zasady renta z tytułu zwiększonych potrzeb. Żądanie w tym zakresie zostało określone w sposób następujący: w pozwie powód domagał się renty w kwocie 300 zł miesięcznie od dnia wniesienia pozwu płatnej do 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od uchybienia terminowi płatności, a także kwoty 4 500 zł z tytułu skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby od dnia wypadku do dnia złożenia pozwu (za 15 miesięcy). W uzasadnieniu podał, że na zakup leków i przejazdu w związku z leczeniem musi przeznaczać około 300 zł miesięcznie. W piśmie rozszerzającym żądanie (k. 277-278) powód, podtrzymując żądanie zasądzenia renty jak

wyżej, dodatkowo wniósł o zasądzenie kwoty 741 zł tytułem miesięcznej renty na koszty opieki osób trzecich płatnej od dnia wytoczenia powództwa do 10. dnia każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi od uchybienia terminowi. W uzasadnieniu wskazał, że oprócz renty z tytułu kosztów leków i dojazdów do lekarzy, zasadne jest zasądzenie renty z tytułu opieki innych osób (k. 278).

Renta z tytułu zwiększonych potrzeb jest uzasadniona, gdy zachodzi konieczność i potrzeba ponoszenia stałych, cyklicznych wydatków będących skutkiem obrażeń, jakich doznał poszkodowany w wypadku. Renta należy się bez względu na to czy rzeczywiście poszkodowany ponosi wydatki na te cele, wystarczy ustalenie tych potrzeb jako następstwa czynu niedozwolonego. Nie można uzależniać zasądzenia renty od wykazania, że poszkodowany te potrzeby rzeczywiście zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Przy obliczaniu renty – z uwagi na to, że ściśle udowodnienie wysokości roszczenia sprawia trudności – sąd nie jest zobowiązany do zachowania drobiazgowej dokładności, przydatne mogą być wskazania opinii biegłych z zakresu medycyny.

Odnosząc powyższe do okoliczności niniejszej sprawy podnieść należy co następuje.

W pierwszym rzędzie wskazać trzeba, że ciężar dowodu, tj. wykazania uzasadnienia, celowości ponoszenia określonych kosztów z tytułu zaspokajania dodatkowych potrzeb powoda spoczywał na nim. W ocenie sądu, przy inicjatywie dowodowej powoda jak wynikająca z przebiegu postępowania dowodowego, istnieją podstawy dla uznania, że w zakresie pierwotnego roszczenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb związanych z leczeniem, uzasadnione jest zasądzenie renty jako kompensaty wydatków jedynie z tytułu zakupu środków opatrunkowych, maści-kremu i środków przeciwbólowych oraz w ograniczonym zakresie z tytułu kosztów dojazdów. Mianowicie celowość takich wydatków można wywieść z opinii biegłej ortopedy (okresowe przyjmowanie leków przeciwbólowych), opinii biegłego chirurga plastyka (bandażowanie w obrębie ręki i przedramienia z uwagi na odczuwanie przeczulicy), biegłego psychiatry (leczenie psychiatryczne). Powód w zeznaniach złożonych w dniu 14 lipca 2016 roku (nagranie – 00:13:57-01:37:54, protokół skrócony – k. 329-331) podał, że bandażuje rękę, zmienia bandaż codziennie lub co drugi dzień, rękę przed bandażowaniem smaruje kremem nawilżającym, jak go boli przyjmuje ketonal. Z faktury z dnia 19 lipca 2016 roku (k. 342) wynika, że opaska kosztuje 2,95 zł, krem Z. – 3,50 zł, k.(...) 30 tabl. – 9,54 zł. Przyjmując, że powód zmienia bandaż co drugi dzień (tak podał na rozprawie w dniu 8 maja 2014 roku – nagranie 00:32:07-00:44:07 – koperta k. 183, protokół skrócony k. 182), miesięcznie potrzeba 15 opasek, ponadto przyjęto zużycie 1 opakowania kremu i 1 opakowanie ketonalu, co miesięcznie uzasadnia wydatek w wysokości 57,29 zł. Powód nie wykazał, że uzasadnione jest większe zużycie kremu i środków przeciwbólowych niż wskazano. Zważywszy powyższe, w ocenie sądu należało przyjąć wielkość renty z tytułu zwiększonych potrzeb związanych z leczeniem na kwotę 60 zł miesięcznie. Kwota ta zaspokoi ewentualne koszty dojazdu związane z leczeniem – wskazywana przez biegłą psychiatrę potrzeba wizyt u takiego specjalisty. W zakresie kosztów dojazdu, to powód nie wykazał, że koszt dojazdu winien obejmować jakąś większą odległość. Dlatego biorąc po uwagę okazjonalność takich wizyt – powód nie zgłosił dalszej inicjatywy dowodowej także w zakresie częstości wizyt – sąd uznał, że brak podstaw dla zasądzenia wyższej kwoty niż 60 zł miesięcznie. Ewentualne negatywne skutki niepodjęcia dowodzenia zasadności roszczenia w wyższym wymiarze obciążają powoda, który był przecież reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika.

To samo dotyczy zaniechań dowodowych w zakresie wykazania ewentualnych większych potrzeb powoda co do wydatków jak wyżej w okresach wcześniejszych.

W stanie rzeczy jak wyżej z tytułu skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby wynikające z kosztów leczenia za okres do wniesienia pozwu (z uwagi na to, że pozew został złożony w dniu 25 września 2013 roku, dla uproszczenia przyjęto do końca miesiąca, w którym złożony został pozew, tj. do dnia 30 września 2013 roku) zasądzona została kwota 900 zł (15 miesięcy × 60 zł) – w braku żądania – bez odsetek (pkt 3 wyroku).

Za okres od wniesienia pozwu – przyjęto w konsekwencji jak wyżej – od pierwszego dnia kolejnego miesiąca, tj. od dnia 1 października 2013 roku – i na przyszłość z tytułu renty na zwiększone potrzeby wynikające z kosztów leczenia zasądzona została kwota 60 zł miesięcznie z ustawowymi odsetkami od uchybienia terminowi płatności (płatność do 10. każdego miesiąca), z zastrzeżeniem odsetek co do rat należnych przed doręczeniem wezwania do zapłaty, w

stosunku do pozwanej M. W. – od dnia 29 października 2013 roku, a w stosunku do pozwanego W. W. (1) – od dnia 15 stycznia 2014 roku – z przyczyn podanych wcześniej (pkt 4 wyroku).

Odnosnie renty na zwiększone potrzeby z tytułu kosztów zapewnienia powodowi określonej pomocy i opieki z uwagi na istniejące ograniczenia w możliwości wykonywania określonych prac, czynności, to na uzasadnienie takiej wskazuje jednoznacznie opinia biegłej ortopedy. Biegła podała, że wobec praktycznej bezużyteczności kończyny górnej lewej powód wymagał i wymaga nadal wsparcia i pomocy innych osób podczas wykonywania wielu czynności życia codziennego. Dobowy zakres niezbędnej opieki biegła oszacowała na dwie godziny.

Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb obejmujących koszty pomocy osób trzecich tak samo nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty wystarczające jest samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwo czynu niedozwolonego. Prawa do żądania renty z tego tytułu nie pozbawia również okoliczność, że opiekę tę, pomoc sprawowali, będą sprawować członkowie rodziny, domownicy.

Powód domagał się z tytułu kosztów opieki kwoty 741 zł miesięcznie, poczynając od wniesienia pozwu, wskazując wymiar opieki na 2 godziny dziennie, powołując się na „znaną Sądowi urzędowo” (k. 278) okoliczność, że koszty takiej opieki wynoszą 9,50 zł za godzinę w dni powszednie oraz 19 zł w dni wolne od pracy. Ponad przytoczone wskazanie, pełnomocnik powoda przedstawił korespondencję e mail z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w P., że koszt 1. godziny usług opiekuńczych od miesiąca marca 2013 roku wynosił 14,79 zł (k. 340).

Brak podstaw dla przyjęcia w zakresie określenia wysokości stawki usług opiekuńczych okoliczności powołanej przez pełnomocnika powoda – faktu znanego sądowi z urzędu.

Istotnie, w poszukiwaniu miernika wartości pomocy świadczonej poszkodowanemu uzasadnione jest odwołanie do stawek godzinowych usług opiekuńczych świadczonych przez ośrodki pomocy społecznej. Niemniej, w ocenie sądu, określając ostatecznie wielkość stawki godzinowej, w realiach niniejszej sprawy, należy przyjąć, że opieka sprawowana jest przez domowników – dotychczas powód nie powoływał faktu udzielania mu pomocy przez inne osoby niż rodzina i domownicy; oczywiście – jak wskazano powyżej – okoliczność taka nie niweczy roszczenia, niemniej w ocenie sądu nie może być pominięta przy określaniu wysokości ostatecznych kosztów z tytułu takiej dodatkowej potrzeby. Ponadto zważyć trzeba, że w istocie rzeczy – tak wskazała biegła – w przypadku powoda chodzi nie o specjalistyczne usługi opiekuńcze, a o wsparcie i pomoc podczas wykonywania przez powoda czynności życia codziennego.

Z tego względu przyjmowanie stawki jak za specjalistyczne usługi opiekuńcze nie ma dostatecznego uzasadnienia. Z drugiej strony nie mogły być przyjęte wskazania jak w piśmie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w P. (k. 387-388), choćby z uwagi na to, że nie uwzględniają one dodatkowego dochodu powoda wynikającego z przyznania mu renty wyrównawczej z tytułu utraty zdolności do pracy zarobkowej, a ponadto ich treść nasuwa wątpliwości co do spójności zawartych w piśmie wywodów.

Biorąc to wszystko pod uwagę, przy odwołaniu się do uprawnienia wynikającego z przepisu art. 322 k.p. c. dla określenia podstawy stawki godzinowej przyjęta została kwota 10 zł. Jest to kwota zbliżona do stawki godzinowej wynikającej z przeliczenia wysokości miesięcznego wynagrodzenia minimalnego według danych Głównego Urzędu Statystycznego, które wynosiło: w roku 2012 – 1 500 zł, w roku 2013 – 1 600 zł, w roku 2014 – 1 680 zł, w roku 2015 – 1 750 zł, a od 1 stycznia 2016 roku – 1 850 zł. Przyjmując 168. godzinny miesiąc pracy daje to odpowiednio stawkę godzinową: w roku 2012 – 8,92 zł, w roku 2013 – 9,52 zł, w roku 2014 – 10,00 zł, w roku 2015 – 10,41 zł, w roku 2016 – 11,01 zł.

Miesięczna renta z tytułu zwiększonych potrzeb wynikających z pomocy osoby drugiej wynosi zatem 600 zł (2 godziny × 10 zł × 30 dni). Taka kwota podlega zasądzeniu, poczynając od dnia 1 października 2013 roku (ściśle żądanie pozwu dotyczyło renty od dnia wniesienia pozwu, co miało miejsce kilka dni wcześniej, tj. dnia 25 września 2013 roku) i na przyszłość z płatnością do 10. dnia każdego miesiąca i zastrzeżeniem odsetek ustawowych na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. Z uwagi na to, że roszczenie jak wyżej zostało zgłoszone w toku procesu, a

piśmo rozszerzające powództwo w tym zakresie – k. 277 – zostało doręczone skutecznie pozwanym w dniu 28 lipca 2016 roku, odsetki od rat płatnych do tego dnia, należne są od dnia 29 lipca 2016 roku (pkt 5 wyroku).

W pozostałej części żądanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb jako nie znajdujące usprawiedliwienia zostało oddalone (pkt 8 wyroku).

W zakresie żądania renty wyrównawczej, powód domagał się zasądzenia kwoty 1 790 zł miesięcznie, płatnej od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku, do 10. dnia każdego miesiąca z zastrzeżeniem odsetek ustawowych w przypadku uchybienia terminowi zapłaty oraz kwoty 2 950 zł od 1 stycznia 2014 roku i na przyszłość, płatnej do 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi zapłaty.

Na wstępie dla porządku wskazać należy, że roszczenie powoda w tym zakresie, mimo, że w pozwie zostało określone również jako zmniejszenie się widoków powodzenia na przyszłość, dowodzone było jedynie w aspekcie utraty dochodów w związku z niezdolnością do pracy.

Zmniejszenie się widoków powodzenia na przyszłość wyraża się uszczerbkiem majątkowym, polegającym na utracie innych korzyści majątkowych, jakie poszkodowany dzięki swoim właściwościom (np. szczególne uzdolnienia czy kwalifikacje) mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszczerbku na zdrowiu.

W niniejszej sprawie renta wyrównawcza związana jest nie ze zmniejszeniem widoków powodzenia na przyszłość – w tym zakresie powód nie dowodził – a z utratą na skutek zdarzenia z dnia 27 czerwca 2012 roku zdolności do wykonywania pracy zarobkowej.

Zasada tak określonego żądania jest oczywista. Przed wypadkiem powód był osobą zdrową, całkowicie zdolną do zarobkowania, natomiast w wyniku zdarzenia z dnia 27 czerwca 2012 roku zdolność do zarobkowania utracił, na czas wyrokowania – całkowicie, mianowicie został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy.

Powód ma kwalifikacje mechanika maszyn i urządzeń, tytuł technika ekonomisty oraz licencjat w zakresie zarządzania i marketingu. Bezpośrednio przed wypadkiem pracował w Młynie (...) na stanowisku kierowca – pracownik fizyczny, wcześniej pracował jako pracownik fizyczny. Kwestia wysokości zarobków, które powód uzyskiwał w zatrudnieniu u pozwanej pozostawała między stronami sporna – powód podawał, że faktycznie otrzymywał kwotę 2 400 zł netto, zaś oficjalnie kwotę najniższego wynagrodzenia. Pozwana wskazywała i dokumentowała listą płac, że powód zarabiał kwotę najniższego wynagrodzenia.

Należna powodowi renta wyrównawcza z tytułu całkowitej utraty zdolności do pracy winna odpowiadać różnicy pomiędzy wynagrodzeniem netto, jakie mógłby on osiągać, a świadczeniem netto wypłacanym z ubezpieczenia społecznego. Ustalając dla potrzeb określenia stosownej renty wyrównawczej zarobki hipotetyczne, jakie powód mógłby osiągnąć, gdyby nie uległ wypadkowi, należy uwzględnić zarobki najbardziej realne do osiągnięcia przez poszkodowanego.

Powód przed wypadkiem, mimo wyuczonego zawodu mechanika maszyn i urządzeń, technika ekonomisty i wykształcenia w zakresie zarządzania i marketingu, wykonywał zawód kierowcy. Dlatego jako podstawę zarobków hipotetycznych możliwych do osiągnięcia przez powoda przyjęto nie wykształcenie powoda, a faktycznie wykonywany przez niego zawód kierowcy. Ta okoliczność stanowić winna punkt wyjścia dla obliczenia wysokości renty wyrównawczej – w zestawieniu z informacjami według danych Głównego Urzędu Statystycznego o wysokości przeciętnego wynagrodzenia kierowców.

Przy braku szczególnych okoliczności, które winien ewentualnie wykazać poszkodowany, a czego powód w niniejszej sprawie nie uczynił, z reguły nie ma podstaw do uwzględnienia zarobków najwyższych, bowiem sama teoretyczna możliwość zatrudnienia w placówkach oferujących wyższe zarobki, nie jest wystarczająca do przyjęcia, że poszkodowany rzeczywiście byłby w takiej placówce zatrudniony (wyrok Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2002 roku, I CKN 693/00, Lex nr 55257). W założeniu zapłata renty winna doprowadzić do zrównania sytuacji finansowej

poszkodowanego z sytuacją hipotetyczną, w jakiej znajdowałby się on, gdyby nie skutki czynu niedozwolonego (doznany uszczerbek w wypadku i niemożność zarobkowania). Wobec osób, które nie osiągnęły jeszcze wieku emerytalnego, punktem odniesienia dla określenia hipotetycznych dochodów będą z zasady dochody osiągnięte z rodzaju pracy (stanowiska), jakie z przeważającym prawdopodobieństwem zajmowałby nadal poszkodowany, gdyby nie skutki wypadku (wyrok Sądu Najwyższego z 14 listopada 1997 roku, II UKN 319/97, OSNP 1998/17/515). Czyniąc ustalenia w tym zakresie Sąd – jak wskazano wyżej – wziął pod uwagę, że przed wypadkiem powód mimo wyuczonego zawodu i wyższego wykształcenia wykonywał zawód kierowcy, która to okoliczność była podstawą dalszych ustaleń dla obliczenia wysokości renty wyrównawczej w połączeniu z informacjami o zarobkach z Głównego Urzędu Statystycznego.

Struktury wynagrodzeń opracowywane są co dwa lata – wskazywane za miesiąc październik (Główny Urząd Statystyczny. Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2012 i w październiku 2014 roku). Zważywszy okres objęty żądaniem pozwu (od 1 stycznia 2013 roku i na przyszłość) należy odwołać się do danych opublikowanych za miesiąc październik 2012 i za miesiąc październik 2014 roku. Według danych jak wyżej, przeciętne wynagrodzenie brutto dla grupy zawodowej: „kierowcy i operatorzy pojazdów” wynosiło za październik 2012 roku kwotę 2 949,19 zł, natomiast za październik 2014 roku wynosiło kwotę 3 114,59 zł. Powyższe oznacza, że dla ustaleń co do renty wyrównawczej należnej powodowi za okres od 1 stycznia 2013 roku do października 2014 roku należy przyjąć jako podstawę wyliczeń kwotę 2 949,19 zł, natomiast dla ustaleń co do renty wyrównawczej należnej powodowi za okres od 1 listopada 2014 roku i następne miesiące oraz na przyszłość należy przyjąć jako podstawę wyliczeń kwotę 3 114,59 zł.

Jak podano powyżej dla dalszych obliczeń należy przyjąć kwotę wynagrodzenia netto. Taka – obliczona za pomocą kalkulatora wynagrodzeń na stronie wynagrodzenia.pl – wynosi: w przypadku podanego wynagrodzenia brutto za październik 2012 roku (2 949,19 zł) – 2 121,67 zł netto, a w przypadku wynagrodzenia brutto za październik 2014 roku (3 114,59 zł) – 2 236,23 zł.

W okresie objętym żądaniem zasądzenia renty wyrównawczej powód otrzymywał świadczenie rehabilitacyjne (do 20 grudnia 2013 roku), a następnie rentę. Zważywszy wskazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwoty netto dokonanych powodowi wypłat z tytułu świadczeń z ubezpieczenia społecznego (k. 390, 391) i wartości podane powyżej, wartości kwoty netto przeciętnego wynagrodzenia dla grupy zawodowej: „kierowcy i operatorzy pojazdów” (za okres do października 2014 roku łącznie – 2 121,67 zł, za okres od listopada 2014 roku – 2 236,23 zł) powodowi należy się renta wyrównawcza: za miesiąc styczeń 2013 roku kwota 1 024,47 zł (2 121,67 – 1 097,20) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc luty 2013 roku kwota 1 130,47 (2 121,67 – 991,20) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc marzec 2013 roku kwota 952,05 zł (2 121,67 – 1 169,62) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc kwiecień 2013 roku kwota 990,07 zł (2 121,67 – 1 131,60) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc maj 2013 roku kwota 952,05 zł (2 121,67 – 1 169,62) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc czerwiec 2013 roku kwota 990,07 zł (2 121,67 – 1 131,60) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc lipiec 2013 roku kwota 952,05 zł (2 121,67 – 1 169,62) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc sierpień 2013 roku kwota 952,05 zł (2 121,67 – 1 169,62) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc wrzesień 2013 roku kwota 990,07 zł (2 121,67 – 1 131,60) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc październik 2013 roku kwota 952,05 zł (2 121,67 – 1 169,62) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W.

od dnia 29 października 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc listopad 2013 roku kwota 990,07 zł (2 121,67 – 1 131,60) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 11 listopada 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc grudzień 2013 roku kwota 1 367,27 zł (2 121,67 – 754,40) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 11 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc styczeń 2014 roku kwota 530,79 zł (2 121,67 – 1 590,88) z ustawowymi odsetkami: w stosunku do M. W. od dnia 11 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, a w stosunku do W. W. (1) od dnia 15 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc luty 2014 roku kwota 934,74 zł (2 121,67 – 1 186,93) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc marzec 2014 roku kwota 917,18 zł (2 121,67 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc kwiecień 2014 roku kwota 917,18 zł (2 121,67 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc maj 2014 roku kwota 917,18 zł (2 121,67 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc czerwiec 2014 roku kwota 917,18 zł (2 121,67 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc lipiec 2014 roku kwota 917,18 zł (2 121,67 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc sierpień 2014 roku kwota 917,18 zł (2 121,67 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc wrzesień 2014 roku kwota 917,18 zł (2 121,67 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc październik 2014 roku kwota 917,18 zł (2 121,67 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc listopad 2014 roku kwota 1 031,74 zł (2 236,23 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc grudzień 2014 roku kwota 1 031,74 (2 236,23 – 1 204,49) zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty, za miesiąc styczeń 2015 roku kwota 1 031,74 zł (2 236,23 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc luty 2015 roku kwota 1 031,74 zł (2 236,23 – 1 204,49) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc marzec 2015 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc kwiecień 2015 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc maj 2015 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc czerwiec 2015 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc lipiec 2015 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc sierpień 2015 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc wrzesień 2015 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc październik 2015 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc listopad 2015 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc grudzień 2015 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty, za miesiąc styczeń 2016 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, za miesiąc luty 2016 roku kwota 996,06 zł (2 236,23 – 1 240,17) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2016 roku do dnia zapłaty, za miesiąc marzec 2016 roku kwota 993,84 zł (2 236,23 – 1 242,39) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2016 roku do dnia zapłaty, za miesiąc kwiecień 2016 roku kwota 993,84 zł (2 236,23 – 1 242,39) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty, za miesiąc maj 2016 roku kwota 993,84 zł (2 236,23 – 1 242,39) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2016 roku do dnia zapłaty, za miesiąc czerwiec 2016 roku kwota 993,84 zł (2 236,23 – 1 242,39) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty, za miesiąc lipiec 2016 roku kwota 993,84 zł (2 236,23 – 1 242,39) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, za miesiąc sierpień 2016 roku kwota 993,84 zł (2 236,23 – 1 242,39) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty.

Poczynając od miesiąca września 2016 roku, za miesiąc październik 2016 roku oraz na przyszłość wysokość należnej powodowi renty wyrównawczej została określona na kwotę 996,06 zł (2 236,23 – 1240,17), a to z uwagi na to, że nie

była od tego czasu sądowi znana już kwota wypłacana przez ZUS (informacja kończy się na wypłacie za miesiąc sierpień 2016) – w takiej sytuacji przyjęto kwotę netto renty z decyzji z dnia 31 grudnia 2015 roku – 1 240,17 zł (k. 337).

Mając to wszystko na uwadze zasądono rentę wyrównawczą jak wyżej (pkt 6 wyroku).

Z uwagi na to, że nie można wykluczyć, iż w przyszłości po stronie powoda ujawnią się jeszcze inne szkody będące skutkiem zdarzenia z dnia 27 czerwca 2012 roku, zasadne jest żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanych za te ewentualne szkody (pkt 7 wyroku). Podstawę powództwa w tym zakresie stanowi przepis art. 189 k.p.c. Szkody na osobie są ze swej istoty rozwojowe i mogą wystąpić niejednokrotnie po upływie dłuższego czasu. W szczególności – w sferze stanu psychicznego powoda trudno jednoznacznie określić rokowania. Tak samo nie jest wykluczona konieczność amputacji lewej kończyny górnej, na co wskazywał biegły chirurg plastyk. W takiej sytuacji ustalenie odpowiedzialności na przyszłość przeciwdziała również trudnościom dowodowym związanym w upływem czasu.

Ponad zasądzenie kwot i ustalenie jak wyżej, w pozostałym zakresie żądanie powoda nie było już uzasadnione, dlatego podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w pkt 8.

W szczególności brak było podstaw dla żądania zasądzenia kwoty 4 000 zł z tytułu wyłożenia z góry sumy potrzebnej na przygotowanie do nowego zawodu (art. 444 § 1 zd. 2 k.c.). Trafnie zarzucał pozwany, że powód w żaden sposób nie wykazał potrzeby takiego przekwalifikowania. W sprawie ustalono, że powód nie może wykonywać zawodu kierowcy, niemniej poszkodowany nie wykazał, że nie ma możliwości wykonywać innego zatrudnienia zgodnie ze swoimi pozostałymi kwalifikacjami i wykształceniem. Powód posiada wyższe wykształcenie w kierunku zarządzanie i marketing. Są to kwalifikacje, które pozwalają na podjęcie pracy w zakresie szeroko rozumianej administracji biurowej. Powód wskazał natomiast, że chce ukończyć dwustopniowy kurs na pracownika ochrony fizycznej osób i mienia. Poza zastrzeżeniem jak wyżej, powód nie uprawdopodobnił nawet w żaden sposób, że jego aktualny stan zdrowia, w tym z uwagi na stan lewej ręki i przedramienia mógłby w ogóle przystąpić do kursu na pracownika ochrony i następnie podjąć pracę w tym zawodzie. Wydaje się, że możliwość nie tylko wykonywania zawodu w tym zakresie ale już samo przystąpienie do kursu wymaga od potencjalnego kandydata dobrego stanu zdrowia i wysokiego stopnia sprawności fizycznej, natomiast przebyty uraz i uszkodzenie ręki powoda, taki stan wykluczają. W związku z powyższym roszczenie w zakresie kwoty 4 000 zł podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie przepisu art. 100 zd. 1 k.p.c., rozdzielając je stosunkowo. Ostatecznie żądania powoda zostały uwzględnione w 60 %. Dochodził roszczeń o wartości przedmiotu sporu 349 982 zł, uwzględniono o wartości przedmiotu sporu – 209 429 zł. Stosownie do wyniku sporu pozwani winni zwrócić powodowi – z tytułu kosztów – kwotę 1 433,20 zł ($7\ 200 + 7\ 200 + 17 \times 60\% - 7\ 217$) – pkt 9 wyroku. Z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych pozwani winni być obciążeni na zasadzie powołanego wyżej przepisu art. 100 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych: z tytułu opłaty kwotą 10 500 zł ($349\ 982 \times 5\% \times 60\%$) oraz z tytułu zwrotu wyłożonych wydatków kwotą 1 468,52 zł ($2\ 447,54\ \text{zł} - \text{suma wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków} \times 60\%$) – pkt 10 wyroku, natomiast powód winien być obciążony z tytułu nieuiszczonej opłaty kwotą 7 000 zł ($349\ 982 \times 5\% \times 40\%$), a z tytułu zwrotu wyłożonych tymczasowo wydatków kwotą 979,02 zł ($2\ 447,54\ \text{zł} \times 40\%$). Od powoda kwoty jak wyżej należało pobrać z zasądzzonego na jego rzecz w pkt 1 roszczenia – art. 113 ust. 2 pkt 1 powołanej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (pkt 11 wyroku).